

U S N E S E N Í

Krajský soud v Praze rozhodl v senátu složeném z předsedkyně JUDr. Věry Šimůnkové a soudců JUDr. Milana Podhrázkého a Mgr. Ing. Petra Šuránka ve věci navrhovatelek **a) R. D.**, a **b) P. H.**, bytem Š. 37, Č. u R., proti odpůrcům **1) Městskému úřadu Rakovník**, se sídlem Husovo náměstí 27, 269 01 Rakovník, a **2) PRO ŠÍPY, MILÍČOV A BĚLBOŽICE**, jednající zmocněncem J. Š., o návrhu na neplatnost voleb do obecního zastupitelstva obce Šípy konaných ve dnech 10. a 11. října 2014,

t a k t o :

- I. Návrh se zamítá.**
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.**

O d ů v o d n ě n í :

Dne 21. 10. 2014 byla Krajskému soudu v Praze doručena volební stížnost podle ustanovení § 90 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“) a § 60 odst. 1 zákona č. 491/2001 Sb., o volbách do zastupitelstev obcí a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „volební zákon“), v níž (po odstranění vad podání) navrhovatelky namítaly, že po vzájemné konzultaci mezi občany obce získaly podezření, že byly nasčítány i neplatné hlasy, které většina z nich podala. Když to oznámily starostce obce, ta se od členů volební komise dozvěděla, že skutečně byly do platných hlasů nasčítány i hlasovací lístky čisté a neplatné. Předsedou volební komise byl přitom pan T. S., delegovaný odpůrcem 2), který je navíc synem lídra kandidátky odpůrce 2), J. S.. Úvodem také navrhovatelky popsaly registraci volebních stran. Původně podle nich připravovala kandidátku stávající starostka pod označením „Starostové a nezávislí“, zatímco druhou pod názvem „strana pro obce Šípy, Milíčov a Bělbožice“ připravoval pan J. Š. aj. S.. Oba měli začít nevybíravě a drsně napadat starostku obce, a to do té míry, že ta nakonec pod psychickým nátlakem kandidátku nezaregistrovala.

Odpůrce 1) v pozici příslušného volebního orgánu, který vyhláší výsledek voleb [§ 12 odst. 1 písm. f) volebního zákona; blíže viz usnesení Krajského soudu v Plzni ze dne 16. 11. 2006, č. j. 57 Ca 148/2006-40] k návrhu uvedl, že zákon nezakazuje do volební komise delegovat rodinné příslušníky kandidátů. K průběhu voleb ani ke sčítání hlasů okrskovou volební komisí odpůrce nemá žádné poznatky, žádnou stížnost v tomto směru neobdržel.

Odpůrce 2) prostřednictvím svého zmocněnce uvedl, že v minulých volbách byla v obci sestavována jednotná kandidátka, na níž bylo 9 kandidátů seřazených podle abecedy, a podle obdržených hlasů se stalo zastupiteli sedm kandidátů s největším počtem hlasů. Při minulých volbách ale starostka prosadila, že bude spolu s místostarostkou na prvních místech a ve výsledku se tak dostali v důsledku zápočtu hlasů pro volební stranu podle pravidel ve volebním zákoně do zastupitelstva kandidáti, kteří individuálně dostali méně hlasů než někteří nezvolení kandidáti. Protože na tomto systému starostka setrvala a protože v aktuálních volbách bylo více než devět kandidátů, byla vytvořena druhá strana „Strana pro obce Šípy, Milíčov a Bělbožice“, která měla fungovat jako spolupracující, a nikoliv opoziční strana. Zmocněnec odpůrce 2), pan J.

Š., aj. S., lídr kandidátky, dále ve vyjádření čestně prohlásili, že nikdo z nich starostku ani zastupitelstvo nenapadal a ani jiným způsobem jejich stranu nepoškozovali. Když se pan S. tázal před cca 35 přítomnými na posledním veřejném zasedání obecního úřadu Šípy dne 26. 9. 2014 starostky, proč nepodaly s místostarostkou svoji kandidátku, ta odpověděla, že to bylo jejich vlastní svobodné rozhodnutí. To musela navrhovatelka b) jasně slyšet, neboť seděla naproti ní. Dále odpůrce 2) uvedl, že syn pana S. byl členem volební komise již počtvrté, a to proto, že tuto práci nikdo jiný dělat nechce. Po nynější zkušenosti se znevažováním jejich práce se však všichni členové komise shodli, že již o tuto práci nemají v budoucnu zájem. Připomenul, že do sedmičlenného zastupitelstva bylo řádně přihlášeno pouze sedm kandidátů, tudíž volby nemohly být nijak zmanipulované, neboť všichni kandidáti prošli a nikdo další tak nemohl být znevýhodněn. Konečně připomenul, že navrhovatelka a) je vnučkou stávající starostky a navrhovatelka b) její příbuznou a placenou asistentkou. Hovoří-li však navrhovatelky o převážné části nespokojených občanů, odpůrce kromě nich žádného dalšího nespokojeného občana ani po dalším zjišťování nezaznamenal.

Poté, co soud ověřil, že návrh byl soudu doručen včas v rámci otevřené desetidenní lhůty po vyhlášení výsledků voleb ve Sbírce zákonů pro podávání volebních stížností a že navrhovatelky jsou zapsány ve výpisu ze stálého seznamu voličů (§ 60 odst. 1 volebního zákona) a jako takové tedy jsou oprávněny volební stížnost podat, přistoupil k vlastnímu posouzení návrhu.

Protože volební stížnost vedle samotné otázky tvrzených vad sčítání hlasů směřovala též do okolností předcházejících samotnému hlasování (kritizované příčiny vedoucí k sestavení pouze jediné kandidátky v obci), byl návrh posouzen jako návrh na neplatnost voleb (srov. závěry usnesení Krajského soudu v Praze ze dne 6. 11. 2012, č. j. 50 A 22/2012-44, publikovaného pod č. 2818/2013 Sb. NSS a dostupného – stejně jako další zmíněná rozhodnutí – na www.nssoud.cz).

Volební stížnost však soud posoudil jako nedůvodnou. V první řadě je třeba zmínit, že případné vady procesu souvisejícího s registrací volebních stran je třeba řešit prostřednictvím návrhu na poskytnutí ochrany ve věcech registrace podle ustanovení § 89 s. ř. s. a § 59 odst. 2 volebního zákona. Po uplynutí příslušných lhůt pro podání návrhu k soudu již nelze tuto otázku znovu otvírat v jiném řízení, jako je řízení o návrhu na neplatnost voleb. Na tom nic nemění ani fakt, že k podání takového návrhu jsou oprávněny pouze volební strany, které podaly kandidátku (popř. samotní kandidáti), a nikoliv samotní voliči. Otázka registrace volebních stran totiž souvisí s výkonem pasivního volebního práva (tj. práva se ucházet o hlasy voličů) a osobami přímo dotčenými registračním procesem jsou právě osoby usilující o své zvolení, popř. jejich seskupení. Volební zákon proto cíleně přenechává iniciativu v této části volebního procesu právě jim, a nikoliv voličům.

Lze jen doplnit, že pokud někdo násilím, pohrůzkou násilí či lstí jinému brání výkonu volebního práva (včetně pasivního volebního práva), takže dotčená osoba z tohoto důvodu vůbec nepodá kandidátku, ačkoliv jinak by k tomu přikročila, je takové jednání trestným činem maření přípravy a průběhu voleb a referenda ve smyslu § 351 zákona č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, ve znění pozdějších předpisů a dotčená osoba se tedy může obrátit na orgány činné v trestním řízení. Bylo-li by však použito čistě psychického nátlaku, jak navrhovatelky naznačují, v takovém případě je čistě na síle osobnosti potenciálních kandidátů, aby dokázali takovému nátlaku čelit a za svým rozhodnutím stát. Ostatně hodlá-li se někdo ucházet o veřejnou funkci, musí počítat s tím, že bude často vystaven konfliktním názorům, konkurujícím zájmům a v řadě případů i neformálnímu nátlaku, tudíž musí disponovat i nezbytnou mírou rozhodnosti, osobní statečnosti a vytrvalosti, má-li ve své funkci obstát.

Soud se tedy zabýval (i z hlediska textace podaného návrhu) pouze primární námitkou vadného sečtení odevzdaných hlasů. V tomto směru je však třeba připomenout ustálenou judikaturu Nejvyššího správního soudu ČR (dále jen „NSS“; srov. např. usnesení NSS ze dne 2. 7. 2004, č. j. Vol 6/2004-12, č. 354/2004 Sb. NSS) která v obecné rovině definuje tři základní předpoklady pro vyhovění volební stížnosti: (1.) nezákonnost, tzn. porušení některých ustanovení volebního zákona, popř. zákonů souvisejících; (2.) vztah mezi touto nezákonností a zvolením kandidáta, jehož zvolení je napadeno volební stížností a (3.) zásadní intenzita této protizákonnosti, která ve svých důsledcích musí přinejmenším výrazně zpochybňovat volbu předmětného kandidáta. Jinak řečeno, tato intenzita musí v konkrétním případě dosahovat takového stupně, že je možno se důvodně domnívat, že pokud by k protizákonnému jednání nedošlo, nebyl by určitý kandidát zřejmě vůbec zvolen. Zjednodušeně řečeno tedy tato intenzita způsobuje "zatemnění" volebních výsledků, tzn. jejich zásadní zpochybnění.

Volební stížnost navrhovatelek je odsouzena k neúspěchu právě z důvodu nesplnění druhého bodu zmíněného algoritmu přezkumu, protože v konkrétních okolnostech voleb do obecního zastupitelstva obce Šípy není způsobila vůbec zpochybnit volbu zvolených kandidátů.

Jak totiž plyne z údajů na webu www.volby.cz provozovaném Českým statistickým úřadem, ve volbách do obecního zastupitelstva obce Šípy v roce 2014 kandidovala pouze jediná volební strana, a to odpůrce 2), přičemž tato volební strana nevyužila ani výjimečné možnosti sestavit kandidátku s více kandidáty, než je volených členů zastupitelstva, jak umožňuje ustanovení § 22 odst. 2 věty třetí volebního zákona (v případě obce se sedmičlenným zastupitelstvem mohla na kandidátce uvést až devět kandidátů). Důsledkem registrace jediné kandidátky se sedmi kandidáty do sedmičlenného zastupitelstva je fakt, že vítěz voleb a obsazení zastupitelstva bylo v podstatě předem známo. S ohledem na právní úpravu přepočtu výsledku hlasování na obsazení mandátů ve voleném zastupitelstvu v ustanovení § 45 volebního zákona totiž postačoval jediný platný hlas pro tuto volební stranu nebo alternativně alespoň jeden hlas pro každého jednotlivého kandidáta, aby byli všichni kandidáti zvoleni. Pokud tedy alespoň jeden z těchto sedmi kandidátů odevzdal hlas pro svou kandidátní listinu, popř. každý z nich aspoň hlas pro sebe sama (což lze s pravděpodobností hraničící s jistotou očekávat), muselo být zvoleno právě všech sedm kandidátů, i kdyby všechny ostatní volební listky byly odevzdány neplatně. Vzhledem k tomu, že navrhovatelky zpochybňovaly správné započtení pouze většiny odevzdaných hlasovacích lístků a nikoliv všech, není jejich tvrzení ani v případě jeho pravdivosti vůbec schopno zpochybnit vyhlášené výsledky voleb. S ohledem na uvedené proto soud bez nutnosti přepočtu odevzdaných hlasů návrh jako nedůvodný zamítl.

Druhým z výroků pak soud rozhodl o tom, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení, v souladu s tím, jak to stanoví zákon v ustanovení § 93 odst. 4 s. ř. s.

Poučení: Proti tomuto usnesení nejsou opravné prostředky přípustné.

Toto usnesení nabývá právní moci dnem vyvěšení na úřední desce soudu (§ 93 odst. 5 s. ř. s.).

V Praze dne 6. listopadu 2014

JUDr. Věra Šimůnková, v. r.
předsedkyně senátu

Za správnost vyhotovení: Vlasáková